

dom en onnoozel gebleken waren. Ongelukkig — met haar bij zich! — om zulke abstractheden, zulke hersenschimmen.... Hij begreep er nu niets meer van.

Het was wanhopig: móest zich zijn zwoegende ziel het verdriet dan scheppen — was een mensch daar nu eenmaal niet toe bij machte, zich durend gelukkig te voelen? Kon ook hij misschien — h i j z e l f — als zoovele anderen, van wie hij gehoord, over wie hij gelezen had — het tegenwoordige, het oogenblik, niet of maar nauwelijks beleven? Bezat ook hem dat noodlottige, die afschuwelijke doem, dat het beste en het heerlijkste, de opperste momenten van zijn bestaan, pas tot hem doordrongen.... achteraf, als ze voorbij waren, verloren, wég!

Verloren, verloren? O maar zij, Pauline, zou immers terugkomen! En met haar.... alles! Een diepe schrik beving hem soms, plotsling benauwende angst — alsof dat niet zoo was. Alsof dat zou kúnnen, dat zij.... weer uit zijn leven.... En een roepen ving aan in zijn ziel, een geluidloos, dringend, droef smachtend roepen: Lieneke, mijn liefste, waar ben je toch? Waarom niet hier, niet bij me? Kom dan toch, kom! In mijn armen.... Niet missen kan ik je....

En dan weer in-eens kon hij 't zich in 't geheel niet voorstellen, er zich niet indenken, dat zij werkelijk weg zou zijn. Een leugen leek het, een ongerijmdheid. Zij die hoorde bij hem, die ván hem, die hijzelf was! En hij strekte de armen langs het lichaam, leeg en hulpeloos, hij staarde verbijsterd voor zich uit.... Want ja, ja, weg was zij toch.... Ergens ver weg, in Frankrijk, verzorgende vreemde gewonden.... En hij, hij had dat goedgevonden, haar laten gaan, haar geholpen zelfs om weg te komen....

De eerste dagen na Paulines vertrek, een foltering waren ze geweest. Maar dat tenminste was nog een dramatische, een spannende foltering. Je kon er het eind van zien.... Onderweg was ze toen, op zee vele uren lang, in aanhoudend levensgevaar. Nauwelijks geslapen had Huib voor hij 't eerste bericht ontving. Neergezeten of rondgelopen, niet in staat iets te doen. Eindelijk het telegram. „Paris. Arrivée sain et sauf.”

Parijs!.... Daar werkte ze nu. Men had haar dadelijk aangenomen. Van dichterbij het gevechtsterrein tewerk-gesteld worden — gelúkkig geen sprake! Vele gewonden trouwens, juist zij die langdurige verpleging behoeften, werden doorgestuurd naar Parijs.

Gebroken de spanning! Zij, veilig in Parijs, werd er goed gehuisvest, behoorlijk gevoed....

Maar dan juist was het ergere begonnen. Dit leege wachten, dit alverterende terugverlangen.... zonder weten wanneer het zijn zou....

Er was geen datum afgesproken — kón toch ook immers niet.

Maar hoe zou hij ooit weer kunnen werken — wat je dan werken noemt,